



Financuar nga
Bashkimi Evropian

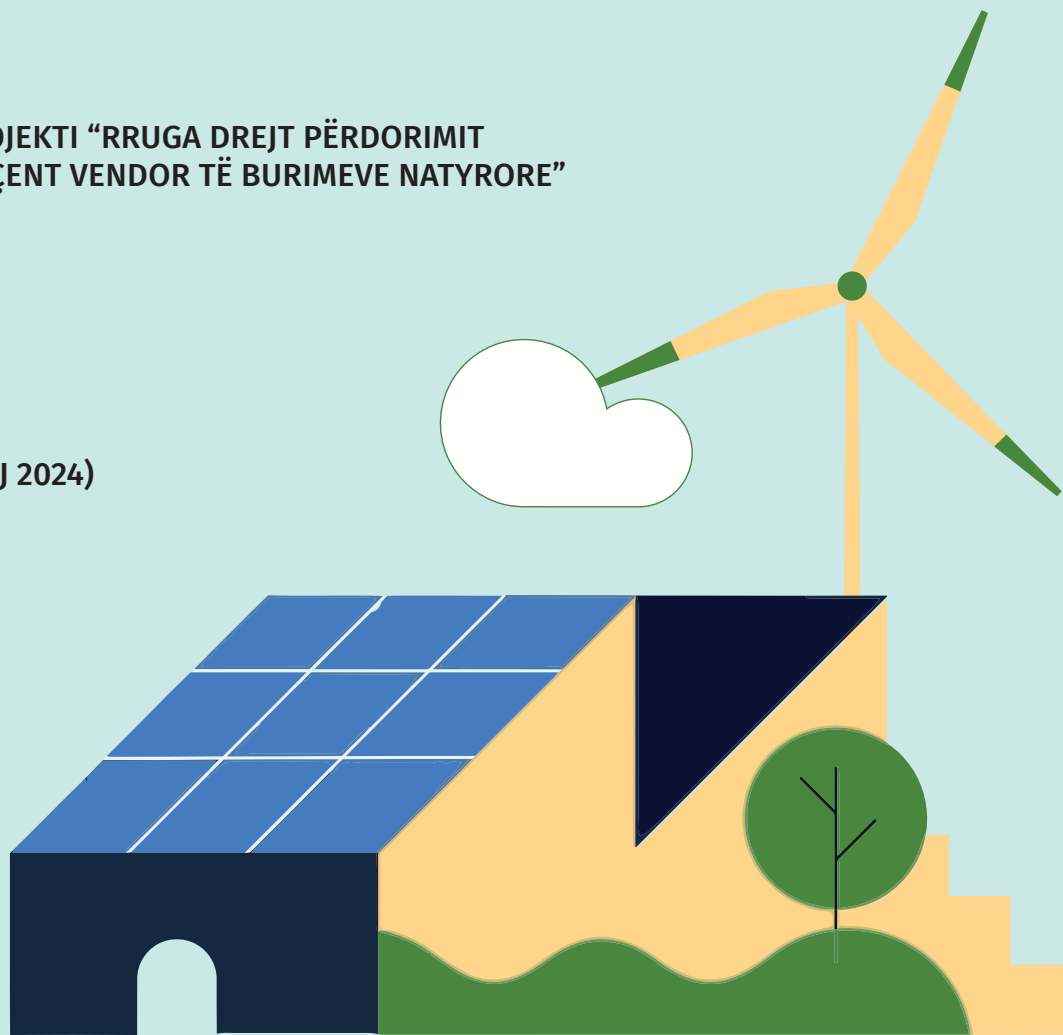


*Pathway towards
an efficient use of
local natural resources*

MANUAL PËR PROKURIMIN NË NIVEL VENDOR ME FOKUS EFIÇIENCËN E ENERGJISË KOMUNA SUHAREKË

PROJEKTI “RRUGA DREJT PËRDORIMIT
EFIÇENT VENDOR TË BURIMEVE NATYRORE”

(MAJ 2024)



PROGRAMI I BASHKËPUNIMIT NDËRKUFITAR IPA II I BASHKIMIT EVROPIAN

SHQIPËRI – KOSOVË (2014 – 2020)

Projekti "Rruga drejt përdorimit eficient vendor të burimeve natyrore"

**MANUAL PËR PROKURIMIN NË NIVEL VENDOR
ME FOKUS EFIÇIENCËN E ENERGJISË**

Komuna Suharekë

(Maj 2024)

Hartoi:

Irena Premti

Adela Kula

1. HYRJE

1.1 Qëllimi i manualit

Qëllimi i këtij manuali është të krijojë një kuadër gjithëpërfshirës dhe të standartizuar për prokurimin e mallrave dhe shërbimeve në respekt të efijencës energjetike për komunat në Kosovë. Duke përshkruar procedura, udhëzime dhe përgjegjësi të qarta, ky manual synon të rrisë transparencën dhe efektivitetin në procesin e prokurimit.

Për më tepër, manuali synon:

- Nxitjen e të kuptuarit të rëndësisë së efijencës së energjisë brenda kontekstit të prokurimit vendor.
- Sigurimin e njohurive mbi kuadrin ligjor dhe rregullator në lidhje me prokurimin efijencës së energjisë në Kosovë.
- Ofrimin ndaj zyrtarëve të prokurimit, zyrtarëve të qeverisjes vendore dhe ekspertëve të Efijencës së energjisë, njohuritë dhe mjetet e nevojshme për të marrë vendime të informuara gjatë gjithë procesit të prokurimit.
- Lehtësimi i angazhimit dhe bashkëpunimit të palëve të interesuara për të adresuar sfidat dhe mundësitë unike që lidhen me iniciativat për efijencën e energjisë.

Në thelb, ky manual kërkon të jetë një burim i vlefshëm që jo vetëm të udhëheqë komunën Suharekë në arritjen e objektivave të saj për efijencën e energjisë, por edhe të kontribuojë në objektivat e përgjithshme të zhvillimit të qëndrueshëm të komunitetit lokal.

1.2 Fushëveprimi dhe objektivat

Fushëveprimi:

Objekti i këtij manuali shtrihet në procesin e prokurimit për mallrat dhe shërbimet duke synuar rritjen e efijencës së energjisë në komunën Suharekë në Kosovë. Ai përshkruan hapat nga identifikimi fillestar i nevojave deri te monitorimi dhe vlerësimi i vazhdueshëm i zgjidhjeve të zbatuara.

Manuali zbatohet për të gjithë aktorët përkatës të përfshirë në procesin e prokurimit, duke përfshirë zyrtarët e qeverisjes vendore, zyrtarët e prokurimit, ekspertët e efijencës së energjisë dhe palët e tjera të interesuara të angazhuara në blerjen e mallrave dhe shërbimeve që synojnë përmirësimin e efijencës energjetike.

Objektivat:

- *Standartizimi:* Vendosja e procedurave të standartizuara për të siguruar qëndrueshmëri dhe integritet në prokurimin e mallrave dhe shërbimeve të Eficiencës së Energjisë.
- *Eficiencë dhe efektiviteti:* Rritja e eficiencës dhe efektivitetit të procesit të prokurimit, duke çuar në procedura në kohë dhe me kosto efektive.
- *Pajtueshmëria:* Sigurimi i pajtueshmërisë me ligjet kombëtare, rregulloret dhe konsideratat mjedisore dhe sociale që lidhen me eficiencën e energjisë.
- *Ngritja e kapaciteteve:* Lehtësimi i ndërtimit të kapaciteteve duke ofruar programe trajnimi për stafin e prokurimit dhe duke rritur ndërgjegjësimin e palëve të interesuara për përfitimet dhe rëndësinë e eficiencës të energjisë.
- *Angazhimi i palëve të interesuara:* Promovimi i angazhimit dhe bashkëpunimit aktiv ndërmjet zyrtarëve të qeverisjes vendore, zyrtarëve të prokurimit, ekspertëve të Eficiencës së energjisë dhe palëve të tjera të interesuara.
- *Përmirësimi i Vazhdueshëm:* Integrimi i një kuadri përmirësimi të vazhdueshëm, duke përfshirë mekanizmat e monitorimit, vlerësimit dhe reagimit, për t'iu përshtatur nevojave dhe teknologjive në zhvillim të eficiencës së energjisë.

1.3 Audiencia e synuar

Komuna Suharekë, por me synimin për t'u vënë në përdorim edhe të komunave të tjera në Kosovë.

1.4 Historiku i Eficiencës së Energjisë në Kosovë

Republika e Kosovës ka punuar vazhdimisht drejt përmirësimit të efikasitetit të saj energjetik dhe adoptimit të praktikave të qëndrueshme të energjisë, në një peizazh sfidash dhe mundësish. Ajo ka qenë tradicionalisht e varur nga termocentralet me qymyr për pjesën më të madhe të kërkesës së saj për energji elektrike, duke e bërë kështu një nga vendet me intensitetin më të lartë të karbonit në Evropë.

Duke e njohur nevojën për një zhvendosje të plotë drejt praktikave më të qëndrueshme dhe efikase të energjisë, Kosova ka ndërmarrë iniciativa të ndryshme që synojnë rritjen e efikasitetit të energjisë dhe integrimin e burimeve të ripërtëritshme të energjisë.

Projekti i Kosovës për Eficiencën e Energjisë dhe Energjinë e Ripërtëritshme, i financuar nga Banka Botërore, është një iniciativë e rëndësishme që synon të reduktojë

konsumin e energjisë dhe të inkurajojë përdorimin e energjisë së ripërtëritshme në ndërtesat publike. Projekti gjithashtu synon të mbështesë Kosovën në përmbushjen e obligimeve të saj sipas Traktatit të Komunitetit të Energjisë, veçanërisht në lidhje me kursimin e energjisë dhe objektivat e energjisë së rinovueshme.

Pavarësisht progresit, vendi përballët me sfida të rëndësishme në sektorin e energjisë, duke përfshirë humbjet e larta të energjisë, mungesën e investimeve në infrastrukturë dhe nevojën për politika dhe reforma rregullatore për të mbështetur eficiencën e energjisë. Qeveria e Kosovës ka punuar drejt adresimit të këtyre sfidave përmes masave legjislative dhe programeve të eficiencës së energjisë. Strategjia Kombëtare e Energjisë përshkruan objektivat e vendit për përmirësimin e eficiencës së energjisë dhe zhvillimin e burimeve të rinovueshme të energjisë, duke vendosur objektiva ambiciozë për reduktimin e konsumit të energjisë dhe përmirësimin e performancës energjetike të ndërtesave dhe industrive.

Përpjekjet e Kosovës në eficiencën e energjisë mbështeten edhe nga organizatat dhe partneritetet ndërkombëtare. Për shembull, Bashkimi Evropian, përmes mekanizmave të ndryshëm financues dhe programeve të asistencës teknike, ka mbështetur në mënyrë aktive tranzicionin e Kosovës drejt një sistemi energjetik më efikas dhe të qëndrueshëm. Këto iniciativa përfshijnë investime në teknologjitë me efikasitet energjetik, ngritjen e kapaciteteve për menaxhimin e energjisë dhe promovimin e burimeve të rinovueshme të energjisë.

Përpjekjet e vazhdueshme dhe angazhimi i qëndrueshëm janë vendimtare për arritjen e transformimit energjetik të parashikuar. Rrugëtimi i vendit drejt eficiencës energjetike nuk është vetëm thelbësor për qëndrueshmërinë mjedisore, por edhe për rritjen ekonomike, sigurinë energjetike dhe mirëqenien e përgjithshme të qytetarëve të tij.

2. KUPTIMI I EFIÇIENCËS SË ENERGJISË NË PROKURIMIN VENDOR

2.1 Rëndësia e Eficiencës së Energjisë

Rritja e eficiencës së energjisë, për më tepër në nivel vendor, ndikon drejtpërdrejt në reduktimin e emetimeve të karbonit, duke nxitur qëndrueshmërinë në komunitet. Për më tepër, përmirësimi i eficiencës të energjisë përkthehet në përfitime të prekshme ekonomike për komunitetin. Bizneset lokale dhe familjet mund të përjetojnë kosto më të ulëta të energjisë, duke çuar në rritjen e të ardhurave të disponueshme dhe përmirësimin e qëndrueshmërisë ekonomike. Iniciativat për eficiencën e energjisë shpesh gjenerojnë mundësi punësimi lokal, duke mbështetur rritjen e një ekonomie të gjelbër.

Në kuadrin e komunës së Suharekës, eficienca e energjisë është veçanërisht e rëndësishme në këto aspekte:

- *Menaxhimi Strategjik i Burimeve:* Eficienca e energjisë është një mënyrë e shkëlqyer për përdorim të duhur të burimeve natyrore. Duke miratuar masa që reduktojnë konsumin e energjisë, është shumë më e lehtë të optimizojmë përdorimin e burimeve tona.
- *Kujdes financiar:* Zbatimi i masave të eficiencës së energjisë shndërrohet drejtpërdrejt në kursime të konsiderueshme të kostos si për komunën Suharekë ashtu edhe për banorët e saj. Konsumi i reduktuar i energjisë jo vetëm që minimizon kostot operacionale, por gjithashtu lehtëson një shpërndarje më efikase të burimeve buxhetore për nevoja të tjera të rëndësishme të komunitetit.
- *Qëndrueshmëria ekonomike:* Përkushtimi i bashkisë për eficiencën e energjisë shërben si një shtyllë e stabilitetit ekonomik. Ai siguron një mburojë nga ndikimi i çmimeve të larta të energjisë, duke siguruar parashikueshmëri financiare dhe qëndrueshmëri mes pasigurive ekonomike.
- *Orientim në zhvillim:* Autoritete vendore mund të demostrojnë përkushtimin e tyre ndaj qeverisjes së përgjegjshme dhe shembull pozitiv për ndërgjegjësimin e banorëve dhe bizneseve vendore.

2.2 Përfitimet dhe ndikimi në komunitetet lokale

Përshtatja e masave për eficiencën e energjisë sipas nevojave specifike të komunës Suharekë, nxjerr në pah ndikimet pozitive në komunitetin lokal.

Së pari, projektet e eficiencës të energjisë krijojnë mundësi punësimi brenda komunitetit, veçanërisht në fushat që kërkojnë aftësi të specializuara. Kjo jo vetëm inkurajon punësimin, por lehtëson edhe krijimin e një fuqie punëtore të kualifikuar, duke kontribuar në rritjen ekonomike të bashkisë në planin afatgjatë. Në të njëjtën kohë, priorizimi i eficiencës të energjisë lidhet drejtpërdrejt me reduktimin e faturave të energjisë për banorët, mbështetjen e buxheteve familjare dhe kontributin në stabilitetin ekonomik brenda komunitetit nëpërmjet reduktimit të kostos. Përtej kursimeve të menjëhershme të kostos, përfitimet ekonomike afatgjata të eficiencës së energjisë nxisin rritjen e qëndrueshme dhe prosperitetin e komunitetit.

Gjithashtu, iniciativat me eficiencë energjetike përfshijnë përmirësimin e infrastrukturës lokale dhe rritjen e funksionalitetit dhe estetikës, duke kontribuar në përmirësimin e

imazhit të qytetit. Për më tepër, ato ofrojnë një platformë për angazhimin e komunitetit, duke nxitur një ndjenjë të përgjegjësisë së përbashkët.

2.3 Korniza ligjore në fuqi

Korniza rregullative dhe e politikave që përkufizojnë prokurimin me efikasitet energjetik në Kosovë është e shtresëzuar kryesisht përmes legjislacionit primar dhe sekondar. Ai monitorohet nga agjencitë qeveritare dhe ndikohet nga një numër i palëve të interesuara të përcaktuara më poshtë në këtë manual.

Legjislacioni që është relevant për prokurimin e mallrave dhe shërbimeve me efikasitet energjetik në Kosovë është paraqitur më poshtë:

Ligji për Eficiencën e Energjisë: Ligji përshkruan përgjegjësitë, strategjitë dhe masat e nevojshme për arritjen e objektivave kombëtare të eficiencës së energjisë, në përputhje me qëllimet më të gjera mjedisore dhe ekonomike. Ai ndikon ndjeshëm në prokurimin e mallrave dhe shërbimeve me efikasitet energjetik duke vendosur standarde dhe kërkesa të qarta. Këto standarde sigurojnë që njësitë publike dhe private t'i japin përparësi eficiencës së energjisë në proceset e tyre të prokurimit, duke nxitur kështu një treg për zgjidhje me efikasitet energjetik dhe duke kontribuar në zhvillimin e qëndrueshëm të peizazhit energjetik të vendit. Ligji jo vetëm që nënvizon angazhimin për reduktimin e konsumit të energjisë dhe zbutjen e ndikimit mjedisor, por gjithashtu hap rrugën për një të ardhme ku eficienca e energjisë është një konsideratë themelore në të gjitha vendimet e prokurimit.

Të gjitha aktet përkatëse që plotësojnë ose ndryshojnë këtë ligj janë renditur më poshtë:

- ❖ Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e ligjeve që kanë të bëjnë me racionalizimin dhe vendosjen e linjave të llogaridhënies së agjencive ekzekutive
- ❖ Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e ligjeve që përmbajnë procedura të veçanta administrative dhe harmonizimin e tyre me Ligjin për procedurën e përgjithshme administrative
- ❖ Udhëzimi Administrativ për Shërbimet e Energjisë (ESCO)
- ❖ Udhëzimi Administrativ për Kornizën e Përgjithshme të Raportimit për Eficiencë të Energjisë
- ❖ Udhëzimi Administrativ për Metodat dhe Parimet e Përbashkëta për Llogaritjen e Ndikimit të Eficiencës së Energjisë

- ❖ [Rregullorja mbi Kriteret Minimale për Auditimet e Energjisë duke përfshirë ato që kryhen si pjesë e Sistemeve të Menaxhimit të Energjisë](#)
- ❖ [Udhëzimi Administrativ për Kushtet e Përgjithshme për Analizën e Përfitimit të Kostos për Ngrohje dhe Ftohje në lidhje me Masat për Promovimin e Efiçencës së Energjisë në Ngrohje dhe Ftohje](#)
- ❖ [Udhëzimi Administrativ për Kërkesat e Efiçencës së Energjisë për blerjen e Produkteve Shërbimet dhe Ndërtesat nga Qeveria Qendrore](#)
- ❖ [Rregullorja për Sistemin e Ofruesve të Shërbimeve të Energjisë dhe Kriteret Minimale të Auditimit të Energjisë](#)

[Ligji për Prokurimin Publik](#): Ligji shërben si një kornizë ligjore kryesore në Kosovë, duke hedhur themelet për masat dhe strategjitë gjithëpërfshirëse për të rritur efiçencën e energjisë në sektorë të ndryshëm. Rëndësia e tij në fushën e prokurimit të efiçencës së energjisë është e thellë; ai mandaton si autoritetet administrative qendrore ashtu edhe ato lokale, së bashku me entet e tjera publike, që të kenë prioritet blerjen e produkteve, shërbimeve dhe ndërtesave me efikasitet të lartë energjetik.

- ❖ [Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit për Prokurimin Publik në Republikën e Kosovës](#)
- ❖ [Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit për Prokurimin Publik të Republikës së Kosovës](#)

3. ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

3.1 Zyrtarët e pushtetit vendor

Zyrtarët e qeverisjes vendore luajnë një rol vendimtar në orientimin e nismave për efiçencën e energjisë në komunën e Suharekës. Përgjegjësitë e tyre kryesore përfshijnë si në vijim:

1. Hartimi dhe miratimi i politikave dhe strategjive të brendshme që nxisin praktikën e prokurimit me efiçencë energjetike.
2. Planifikimi i procedurave të prokurimit dhe hartimi i dokumentacionit të tenderit në përputhje me kuadrin ligjor dhe rregullator në Kosovë;
3. Mbikëqyrja e të gjithë procesit të prokurimit për të siguruar përputhjen me standardet rregullatore të brendshme dhe të jashtme;
4. Sigurimi dhe verifikimi që buxheti i prokurimit të përputhet me planet dhe kufizimet financiare të bashkisë dhe objektivat e efiçencës së energjisë.

5. Përfaqësimi i interesave të komunitetit dhe avokimi për praktika të qëndrueshme me synim zhvillimin më të gjerë socio-ekonomik.

3.2 Zyrtarët e prokurimit

Zyrtarët e prokurimit janë në vijën e parë të aspektit operacional të prokurimit. Ata janë kryesisht përgjegjës për:

1. Zhvillimi dhe ekzekutimi i planeve të prokurimit që përputhen me objektivat e Eficiencës së energjisë, kufizimet buxhetore dhe kornizat ligjore;
2. Angazhimi me furnitorët për të siguruar cilësinë, eficiencën, besueshmërinë dhe qëndrueshmërinë e mallrave dhe shërbimeve të prokuruar;
3. Menaxhimi i kontratave në mënyrë efektive dhe sigurimi që të gjitha palët t'u përmbahen kushteve dhe standardeve të dakorduara në kohë;
4. Mbajtja e të dhënave dhe dokumentacionit gjithëpërfshirës të të gjitha aktiviteteve të prokurimit për transparencë dhe referencë në të ardhmen.

3.3 Ekspertët e eficiencës së energjisë

Ekspertët e eficiencës së energjisë shërbejnë si bazë teknike për aktivitetet e prokurimit. Përgjegjësitë e tyre kryesore përfshijnë:

1. Ofrimi i ekspertizës mbi aspektet teknike të mallrave dhe shërbimeve me eficiencë energjetike duke përfshirë analizën teknike të konsumit të energjisë dhe reduktimin e parashikuar të konsumit.
2. Analizimi i tendencave të tregut dhe kërkimi i zgjidhjeve inovative që mund të përfitojnë nga iniciativat e bashkisë për eficiencën e energjisë.
3. Lehtësimi i shkëmbimit të njohurive dhe trajnimit për stafin e prokurimit dhe palët e tjera të interesuara mbi praktikën dhe teknologjitë më të fundit të eficiencës të energjisë.
4. Monitorimi i performancës së mallrave dhe shërbimeve të prokuruar dhe sugjerimi i përmirësimeve të mundshme për të maksimizuar eficiencën e energjisë.

3.4 Angazhimi i palëve të interesuara

Angazhimi efektiv i palëve të interesuara është shumë i rëndësishëm në suksesin e nismave për eficiencën e energjisë. Ai përfshin:

1. Krijimi i rrugëve të qarta dhe të hapura të komunikimit midis të gjithë aktorëve, duke nxitur një mjedis bashkëpunues për shkëmbimin e ideve dhe reagimeve.

2. Rritja e ndërgjegjësimit për përfitimet e eficiencës së energjisë përmes angazhimit të komunitetit dhe mbledhjes së të dhënave për nevojat dhe preferencat e tyre.
3. Mbledhja dhe integrimi i komenteve nga të gjitha palët e interesuara, brenda mundësive të arsyeshme dhe kufizimeve ligjore, gjatë gjithë procesit të prokurimit për të siguruar që iniciativat të përmbushin nevojat dhe pritshmëritë e komunitetit.

4. PROÇESI I PROKURIMIT

Prokurimi i Eficiencës së Energjisë nga komunat në Kosovë rregullohet nga Ligji për Prokurimin Publik dhe Ligji për Eficiencën e Energjisë. Sipas udhëzimeve, autoritetet administrative qendrore dhe vendore, si dhe entet e tjera publike, janë të mandatuara të blejnë vetëm produkte, sigurojnë shërbime dhe përdorin ndërtesa me eficiencë të lartë energjetike, me kosto efektive dhe ekonomikisht racionale, duke siguruar qëndrueshmëri, përshtatshmëri teknike dhe konkurrencë të mjaftueshme.

Procesi i prokurimit përfshin kritere të tilla si etiketat e energjisë (EE), respektimi i kritereve të specifikuara dhe arritja e klasës më të lartë të mundshme të eficiencës të energjisë.

Krahas udhëzimeve të prokurimit, komunat në Kosovë janë të obliguara që të hartojnë dhe dorëzojnë draft Planet Komunale të Veprimit për Eficiencë të Energjisë tek Autoriteti Rregullator për Energji (AKEE) çdo tre vjet duke filluar nga 28 shkurt 2019. Këto plane përfshijnë politikat dhe masat e propozuara për eficiencën e energjisë në të gjithë sektorët komunalë. Para miratimit nga Kuvendi Komunal, AKEE vlerëson përputhshmërinë e planit me politikat kombëtare të eficiencës së energjisë, duke nxjerrë rekomandime brenda 60 ditëve nga data e paraqitjes së planit. Komunat krijojnë zyra për menaxhimin e energjisë, punësojnë personel të kualifikuar dhe rregullisht monitorojnë dhe raportojnë për ecurinë e planeve të eficiencës së energjisë. Legjislacioni promovon përdorimin e kompanive të shërbimit të energjisë dhe kontraktimin e performancës për përmirësime afatgjata të efikasitetit të energjisë në ndërtesat publike.

4.1 Identifikimi i nevojave

Para fillimit të procesit të prokurimit, është e domosdoshme të identifikohen me saktësi nevojat e njësisë vendore për eficiencë energjetike. Kjo përfshin:

- Kryerjen e auditimeve të energjisë: Nëpërmjet angazhimit të ekspertëve për të kryer auditime gjithëpërfshirëse energjetike të objekteve dhe operimeve të

bashkisë, mund të përcaktohen zonat ku konsumi i energjisë mund të reduktohet dhe efienca mund të përmirësohet.

- Përcaktimi i qëllimeve dhe synimeve: Bazuar në gjetjet e auditimeve të energjisë, mund të listohen synime specifike, të matshme, të arritshme, relevante dhe të kufizuara në kohë (SMART) për kursimin e energjisë dhe përmirësimet e efiençës.
- Konsultimet me palët e interesuara: Konsultimi me palët e interesuara, duke përfshirë stafin e bashkisë dhe anëtarët e komunitetit, për të kuptuar nevojat e tyre dhe për të siguruar që prokurimi përputhet me objektivat më të gjera të komunës.

4.2 Hartimi i specifikimeve

Hartimi i specifikimeve të qarta dhe gjithëpërfshirëse është thelbësor për të siguruar që mallrat dhe shërbimet e prokuruar plotësojnë nevojat e bashkisë për efiençë energjetike. Specifikimet do të përcaktohen bazuar në kategorinë e kërkuar të mallrave ose shërbimeve. Kategoritë kryesore të vlerësuara në një bashki janë:

- Punime ndërtimi (civile, mekanike, elektrike dhe hidro)
- Materialet e teknologjisë së informacionit (TIK)
- Materialet e pastrimit
- Sektori i Energjisë
- Materiale tekstile dhe të tjera

Specifikimet teknike: Mallrat dhe shërbimet e prokuruar, duhet të shoqërohen me specifikime teknike duke u siguruar që ato të përputhen me standardet dhe praktikat më të fundit të efiençës të energjisë.

Standardet e Performancës: Vendosja e standarteve të performancës që mallrat dhe shërbimet duhet të përmbushin siguron që prokurimi të sjellë kursime të prekshme të energjisë dhe përmirësime të efiençës.

Disa standarte të performancës që kërkohen:

- Certifikata e Konformitetit për Sistemin e Menaxhimit të Energjisë (ISO 50001)
- Certifikata e Konformitetit për Sistemin e Menaxhimit të Mjedisit (ISO 24001)
- Raporti ESG i kompanisë (si vepron kompania ndaj çështjeve të energjisë dhe mjedisit)
- Përdorimi i energjisë së rinovueshme në aktivitetet e përditshme të kompanisë zbatuese
- Në rastin e produkteve/mallrave kompania duhet të ketë Certifikatën EE dhe Klasën e Energjisë nga prodhuesi

- Garancitë që mallrat dhe shërbimet e prokuruarat të vazhdojnë të jenë të përshtatshme për qëllimin, me kosto efektive dhe të përmbushin nevojat dhe pritshmëritë e shoqërisë.
- Garanci që mallrat janë të qëndrueshme, të riparueshme, kanë substanca të reduktuara të rrezikshme dhe janë të ripërdorshme.
- Garanci ndaj materialeve EE dhe materialeve testuese.

4.3 Përgatitja e dokumentacionit të prokurimit

Përgatitja e dokumentacionit të prokurimit është një hap kritik që siguron transparencë dhe drejtësi në procesin e prokurimit.

Disa hapa për të siguruar përgatitjen e duhur të dokumentacionit:

- Udhëzime të qarta: Sigurimi i udhëzimeve të qarta për ofertuesit se si të përgatisin dhe dorëzojnë ofertat e tyre.
- Kriteret e vlerësimit: Përshkrimi i kriterëve që do të përdoren për të vlerësuar ofertat, duke përfshirë çmimin, aftësinë teknike, performancën e efikasitetit të energjisë dhe përputhshmërinë me specifikimet.
- Termat dhe Kushtet: Përfshirja e termave dhe kushteve që mbrojnë interesat e bashkisë, siç janë garancitë, ndëshkimet për mospërputhje dhe dispozitat për përfundimin e kontratës.

Modeli i kriterëve të vlerësimit teknik:

	Kriteret e vlerësimit (Impakti i Efikasitetit të Energjisë)		Ofruesi 1	Ofruesi 2	Ofruesi 3
1	Certifikata e Konformitetit për Sistemin e Menaxhimit të Energjisë (ISO 50001)	E detyrueshme			
2	Certifikata e Konformitetit për Sistemin e Menaxhimit të Mjedisit (ISO 24001)	E detyrueshme			
3	Raporti ESG i kompanisë (si vepron kompania ndaj çështjeve të energjisë dhe mjedisit)	E preferueshme			
4	Përdorimi i energjisë së rinovueshme në aktivitetet e përditshme të kompanisë zbatuese	E preferueshme			
5	Në rastin e produkteve/mallrave kompania duhet të ketë Certifikatën EE dhe Klasën e Energjisë nga prodhuesi	E detyrueshme			
6	Në rastin e shërbimeve kompania duhet të ketë një proces të brendshëm të efikasitetit të energjisë dhe mbrojtjes mjedisore	E preferueshme			
7	Garanci ndaj materialeve EE dhe materialeve testuese.	E detyrueshme			

4.4 Kualifikimi dhe vlerësimi i furnizuesit

Përzgjedhja e ofertuesve të duhur është thelbësore për suksesin e objektivave të efijencës së energjisë përmes prokurimit, duke marrë parasysh kushtet e përcaktuara edhe në këtë manual.

- Parakualifikimi: Është i nevojshëm zbatimi i një proces parakualifikimi për të siguruar që vetëm furnizuesit e aftë dhe të besueshëm të ftohen për të ofruar ofertë.
- Vlerësimi i Propozimeve: Vlerësimi i propozimeve në bazë të kriterëve të paracaktuara. Kjo mund të përfshijë vlerësime teknike, kontrolle referimi dhe vizita në terren për të vlerësuar aftësitë e furnitorëve.
- Vendimmarrja transparente: Sigurimi që procesi i vendimmarrjes të jetë transparent dhe i dokumentuar, me arsyetime të qarta për përzgjedhjen ose refuzimin e furnitorëve.

4.5 Kriteret e vlerësimit të ofertës

Hapi i fundit në procesin e prokurimit është vlerësimi i ofertave bazuar në një sërë kriteresh të paracaktuara.

Çmimi: Vlerësimi kosto-efektivitetin e ofertave, duke u siguruar që ato ofrojnë vlerën e duhur për koston duke përbushur kërkesat e efijencës të energjisë.

Niveli teknik: Vlerësimi i nivelit teknik të ofertave, duke përfshirë cilësinë, besueshmërinë dhe performancën e efijencës të energjisë të mallrave dhe shërbimeve.

Pajtueshmëria me specifikimet: Ofertat duhet të jenë në përputhje me specifikimet teknike dhe standardet e performancës të përshkruara në dokumentet e tenderit.

Eksperienca e furnizuesit: Historiku i ofruesit të shërbimit është mjaft i rëndësishëm, duke përfshirë përvojën e tyre, performancën e kaluar dhe reputacionin në ofrimin e zgjidhjeve me efijencë të energjisë.

Mbështetja pas prokurimit: Vlerësoni kapacitetin e furnitorëve për të ofruar mbështetje pas prokurimit, si trajnimi, mirëmbajtja dhe asistenca teknike.

Duke ndjekur këto hapa, komuna e Suharekës mund të sigurojë një proces prokurimi profesional, transparent dhe efektiv që çon në blerjen e mallrave dhe shërbimeve me cilësi të lartë, me efijencë energjetike, duke kontribuar në qëndrueshmërinë dhe objektivat mjedisore të bashkisë.

5. NGRITJA E KAPACITETEVE DHE TRAJNIMI

Ndërtimi i kapaciteteve dhe trajnimi janë komponentë thelbësorë në përgatitjen e stafit të prokurimit të bashkisë për të menaxhuar dhe zbatuar në mënyrë efektive prokurimin e mallrave dhe shërbimeve me efikasitet energjetic. Programet e trajnimit nuk duhet të fokusohen vetëm në dhënien e njohurive, por edhe në nxitjen e një kulture të përmirësimit të vazhdueshëm dhe përshtatjes ndaj sfidave dhe inovacioneve të reja.

5.1 Programet e trajnimit për stafin e prokurimit

Stafi i prokurimit do të përfitojë nga një program trajnimi gjithëpërfshirës me kurrikulën e mëposhtme:

1. *Hyrje në prokurim:* Ofron një pasqyrë të funksionit të prokurimit, duke theksuar rëndësinë e tij strategjike në arritjen e qëllimeve organizative. Prezanton termat dhe konceptet kryesore të prokurimit:
2. *Korniza ligjore dhe rregullatore:* Trajnim mbi ligjet dhe rregulloret përkatëse mbi prokurimin, duke përfshirë ato specifike për efikasitetin e energjisë. Theksohet rëndësia e respektimit të standardeve etike dhe masave kundër korrupsionit.
3. *Politikat dhe procedurat e prokurimit:* Njohja e stafit me politikat dhe procedurat e prokurimit të bashkisë, si dhe me udhëzimet kombëtare të prokurimit që sigurojnë një kuptim të qartë të hierarkisë së miratimit dhe proceseve të vendimmarrjes.
4. *Hulumtimi dhe analiza e tregut:* Trajnim në kryerjen e hulumtimeve të tregut për të identifikuar furnizuesit e mundshëm dhe në analizimin e tendencave të tregut dhe aftësive të furnitorëve, duke u fokusuar në zgjidhjet me efikasitetin e energjisë.
5. *Zhvillimi i specifikimeve:* Shkrimi i specifikimeve të qarta dhe gjithëpërfshirëse për mallrat dhe shërbimet, me fokus në standardet e efikasitetit të energjisë dhe pajtueshmërinë.
6. *Kërkesa për ofertë dhe Procesi i tenderimit:* Hartimi i kërkesave për ofertë dhe dokumenteve efektive të tenderit, të kuptuarit e procesit të tenderit konkurrues dhe vlerësimin e propozimeve të shitësve.
7. *Aftësitë negociuese:* Trajnim në teknikat e negociatave, duke synuar për marrëveshje reciproke të dobishme, duke siguruar njëkohësisht prokurimin e zgjidhjeve me kosto efektive dhe me cilësi të lartë me efikasitetin e energjisë.

8. *Menaxhimi i kontratës*: Njohuri për menaxhimin e kontratës, duke përfshirë monitorimin dhe zbatimin e kushteve, veçanërisht ato që kanë të bëjnë me eficiencën e energjisë.
9. *Menaxhimi i rrezikut në prokurim*: Identifikimi dhe zbutja e rreziqeve në aktivitetet e prokurimit, duke u fokusuar në rreziqet që lidhen me prokurimet me eficiencë energjetike.
10. *Ushtrime praktike dhe raste studimore*: Angazhim i stafit në analizimin e skenarëve realë të prokurimeve dhe pjesëmarrjen në ushtrime praktike të fokusuara në prokurimin me eficiencë energjetike.

Inkurajimi i stafit për të ndjekur çertifikimet përkatëse (p.sh., profesionist i certifikuar i zinxhirit të furnizimit (CSCP), profesionist i certifikuar në menaxhimin e furnizimit (CPSM) dhe për të marrë pjesë në seminare dhe konferenca të zhvillimit profesional është një tjetër mundësi e shkëlqyer.

Ndërsa mundësitë specifike të trajnimit në Kosovë mund të ndryshojnë, institucione si [Instituti i Kosovës për Administratë Publike](#) shpesh ofrojnë kurse dhe seminare përkatëse. Për më tepër, platformat online si Coursera dhe edX gjithashtu ofrojnë kurse në lidhje me prokurimin dhe qëndrueshmërinë që mund të jenë të dobishme, të cilat janë renditur më poshtë:

- [ISCEA: Planifikimi, Burimi dhe Prokurimi i Qëndrueshëm i Zinxhirit të Furnizimit](#)

Ky kurs mbulon konceptet themelore të planifikimit, burimeve dhe prokurimit me theks në qëndrueshmërinë. Ai ofron një pasqyrë se si të integrohet qëndrueshmëria në planifikim dhe burim, duke siguruar minimizimin e mbetjeve dhe maksimizimin e rrjedhës produktive të zinxhirit të furnizimit.

- [Specializimi Global i Prokurimit dhe Ndhmës](#)

Ky specializim shqyrton aspektet kryesore të prokurimit dhe burimeve globale, duke theksuar rëndësinë e prokurimit për firmën, palët e interesuara dhe furnitorët e saj. Është veçanërisht i dobishëm për të kuptuar rolin e prokurimit në një kontekst global.

5.2 Ndërgjegjësimi i palëve të interesuara

Ndërgjegjësimi i grupeve të interesit është i një rëndësie të madhe për krijimin dhe zbatimin e suksesshëm të praktikave të prokurimit me eficiencë energjetike. Organizimi i seminareve për të edukuar palët e interesuara për përfitimet dhe rëndësinë e prokurimit me eficiencë energjetike është një nga aspektet thelbësore të ndërgjegjësimit. Për më tepër, materialet informative dhe platformat e angazhimit, duke

përfshirë takimet e komunitetit dhe forumet në internet, janë gjithashtu shumë të dobishme në këtë drejtim.

5.3 Përmirësimi i vazhdueshëm

Në fushën e prokurimit, përmirësimi i vazhdueshëm është thelbësor, duke siguruar që praktikatat të optimizohen rregullisht. Në qendër të kësaj filozofie është krijimi i kanaleve të komunikimit mes stafit, furnitorëve dhe palët e ndryshme të interesit, për të siguruar përsosjen e strategjive të prokurimit. Njohuritë e mbledhura përmes këtij vlerësimi gjithëpërfshirës informojnë dhe formësojnë zgjedhjet e ardhshme të prokurimit, duke vendosur një trajektore vendimmarrjeje të informuar dhe strategjike.

Një strategji fillestare e qëndrueshme e përmirësimit duhet të përfshijë:

- Format e vlerësimit elektronik;
- Monitorimi i performancës ;
- Trajnimet elektronike ;
- Programet nxitëse.

6. Monitorimi dhe vlerësimi

Korniza e Monitorimit dhe Vlerësimit është një komponent kritik i procesit të prokurimit, duke siguruar që objektivat e eficiencës dhe qëndrueshmërisë së energjisë janë përmbushur në mënyrë efektive. Ky seksion fokusohet në krijimin e treguesve të fuqishëm të performancës dhe mekanizmave raportues, të udhëhequr nga kuadri ligjor i cituar në seksionet e mëparshme.

6.1 Treguesit kryesorë të performancës (TKP)

Në kuadër të prokurimit për eficiencën e energjisë, TKP-të duhet të përputhen me kuadrin ligjor dhe objektivat specifike të komunës Suharekë. Treguesit kryesorë të performancës mund të përfshijnë:

- Reduktimi i konsumit të energjisë
- Kursimet e kostos
- Kthimi nga investimi
- Reduktimi i emetimit të karbonit
- Afatet kohore të zbatimit të projektit
- Kënaqësia e palëve të interesuara
- Norma e pajtueshmërisë

Megjithatë, të gjitha TKP-të janë të përshkruara në ligj dhe duhet të rishikohen tërësisht dhe të respektohen gjatë procedurave të prokurimit.

6.2 Mekanizmat e raportimit

Mekanizmat e raportimit janë thelbësorë për të komunikuar progresin, sfidat dhe arritjet e iniciativave për eficiencën e energjisë. Raportimi efektiv mundëson transparencë, llogaridhënie dhe vendimmarrje të informuar. Mekanizmat e raportimit duhet të përfshijnë:

- Raporte të rregullta të progresit
- Raportet financiare
- Raportet e ndikimit në mjedis
- Raportet e komenteve të palëve të interesuara.
- Raportet e auditimit dhe pajtueshmërisë
- Raportet e përmirësimit të vazhdueshëm

Raportet duhet të jenë të strukturuar, të qarta dhe të aksesueshme, duke u kujdesur për nevojat dhe interesat e aktorëve të ndryshëm. Ato duhet të planifikohen në intervale të rregullta dhe pas përfundimit të momenteve të rëndësishme të projektit.

Komuna Suharekë mund të krijojë një protokoll për shpërndarjen e raporteve, duke siguruar që të gjitha palët përkatëse të jenë të informuara dhe të angazhuara në përmirësimin e vazhdueshëm të nismave për eficiencën e energjisë.

Nevojitet të theksohet në përfundim se Republika e Kosovës ka sisteme ligjore të vendosura për të udhëhequr raportimin e efikasitetit të energjisë gjithashtu, dhe kërkesat duhet të respektohen sipas kornizës ligjore të përshkruar më lart.

Duke krijuar dhe respektuar një Kornizë gjithëpërfshirëse të Monitorimit dhe Vlerësimit me TKP të qarta dhe mekanizma të fuqishëm raportues, Komuna e Suharekës mund të sigurojë efektivitetin, transparencën dhe përmirësimin e vazhdueshëm të përpjekjeve të saj të prokurimit për efikasitetin e energjisë.



www.nrg.asp.al

<https://nrg.asp.al/kontakt.php>

